

HÖSTVETE

Denna vägledning ger tips och råd om hur du tillämpar integrerat växtskydd (IPM). Förslag till åtgärder sammanfattas under fyra rubriker:

- Förebygg
- Bevaka
- Behovsanpassa
- Följ upp

Under rubriken "Ogräs och skadegörare som är av betydelse" listas det viktigaste för denna gröda.

Detta är ett rådgivningsmaterial som inte är kopplat till kontroll eller tvärvillkor.

1. FÖREBYGG

	Att göra	Hur? Varför?	Läs mer
1.1 Odlingsplats	<ul style="list-style-type: none"> - Välj väl-dränerad lerjord. - Se till så att pH-värdet ligger inom rekommendationerna för grödan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Höstvete trivs bäst på väl-dränerade lerjordar och är känsligt för uppfrysning och isbrännor. - En väl-dränerad mark ger jämnare upptorkning, bättre såbruk samt jämnare uppkomst. 	Täckdikning – för bättre skörd och miljö, Rekommendationer för gödsling och kalkning (Jordbruksverket)
1.2 Förhindra spridning	<ul style="list-style-type: none"> - Undvik att ogräs och skadegörare sprids med jord, utsäde, transporter, maskiner, gödsel, grovfoder och halm - Undvik att fröogräsen blommar och fröar av sig och bygger upp en fröbank 	<ul style="list-style-type: none"> - Fröogräs och jordburna skadegörare kan finnas i jord. - Rengör maskiner och redskap vid samverkan och inköp, samt vid transport från smittade fält. - Täck vagnar vid transport. - Handla inte med halm från fält med svårbekämpade ogräs. - Använd välrensat utsäde som inte sprider smitta, se 1.5. 	Att förebygga växtskyddsproblem (Jordbruksverket)
1.3 Växtföljd	<ul style="list-style-type: none"> - Välj en lämplig förfrukt. - Passa på att bekämpa örtogräs i höstvete. 	<ul style="list-style-type: none"> - Höstvete gynnas av en bra förfrukt som, oljeväxter, arter eller potatis. Majs bör undvikas som förfrukt på grund av ökad risk för olika skadegörare. Vete som förfrukt ökar risken för växtföljdsjukdomar som t.ex. rotdödare, vetets bladfläcksjuka och sadelgallmygga. 	Rådgivning inom Greppa Näringen om integrerat växtskydd
1.4 Sortval	<ul style="list-style-type: none"> - Välj en konkurrenskraftig sort och beakta stråstyrkan. - Välj en sort med motståndskraft mot sjukdomar. - Välj en för området tillräckligt vinterhärdig sort. - Undersök om en sortblandning kan passa vid odling av vete till foder- eller industriändamål. 	<ul style="list-style-type: none"> - Långstråiga sorter konkurrerar oftast bättre än kortstråiga sorter, men även frodigheten har betydelse för konkurrensförmågan. - Störst sortskillnader finns ofta i motståndskraft mot mjöldagg, stinksot, dvärgstinksot och rostsjukdomar. Motståndskraften mot t.ex. gulrost kan dock snabbt ändras. Skillnader i motståndskraft mot bladfläxsvampar är ofta mindre. - Luckiga bestånd på grund av utvintring ökar behovet av ogräsbekämpning. - Möjliga fördelar med att så en sortblandning är dämpad utveckling av svampsjukdomar och jämnare avkastning. 	Bekämpningsrekommendationer (Jordbruksverket), Sortval och Sortdatabas (SLU)
1.5 Utsäde	<ul style="list-style-type: none"> - Använd endast friskt utsäde som är sundhetsanalyserat eller certifierat. - Använd rensat utsäde. - Följ rekommendationerna för betningsbehov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Utsäde av god kvalitet förebygger sjukdomar. I några fall är utsädet en viktig spridningsväg för sjukdomar. För stinksot och dvärgstinksot är friskt utsäde enda sättet att förhindra spridning. - Utsädet bör rensas så att små kärnor, ogräsfrön och annat avrens avskiljs. - Allt utsäde i handeln är certifierat vilket innebär att det är tillräckligt friskt eller behandlat mot utsädesburna sjukdomar samt har tillräckligt hög grobarhet. - Används eget utsäde ska analys av utsädeskvalitet, sundhet och grobarhet göras. 	Utsäde – skadegörare, analys och behandling (Jordbruksverket)
1.6 Jordbearbetning	<ul style="list-style-type: none"> - Sprid, finfördela och bruka ner växtrester, framförallt efter stråsåd. - Mylla utsädet till lämpligt sådjup. - Arbeta med markvård för en god markstruktur. 	<ul style="list-style-type: none"> - Många växtpatogena svampar kan överleva på växtrester. - Jämnt spridda, och finfördelade växtrester som snabbt blandas med jord efter skörd brukar ge en snabb och effektiv nedbrytning. - En bearbetning efter skörd lockar också ogräs och spillfrö att gro, innan såbäddsberedningen. - Noggrann nedbrukning av växtrester, t.ex. väl utförd plöjning, kan vid vete som förfrukt reducera angrepp av vetets bladfläcksjuka och fusarioser. - God markstruktur ger grunden för en frodig gröda som konkurrerar bättre med ogräs och står generellt emot skadegörarangrepp bättre. 	Att förebygga växtskyddsproblem, app Hur mår min jord? (Jordbruksverket), Praktiska råd inom området markförbättra (Greppa Näringen)
1.7 Utsädesmängd	<ul style="list-style-type: none"> - Utgå från rekommendationer om utsädesmängd. - Justera utsädesmängden efter lokala odlingsförhållanden. - Beakta problem som kan förvärras av att använda en låg eller hög utsädesmängd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Utsädesmängden bör justeras efter såbruk, såtidpunkt, jordart, grobarhet och tusenkornvikt. - Vid sen sådd eller förhållanden som ger dålig uppkomst bör utsädesmängden hållas uppe. - Ett kraftigt bestånd ökar risken för liggsäd och gynnar sjukdomar som t.ex. mjöldagg och utvintringssvampar. - Ett glest bestånd gynnar bl.a. ogräs. 	Sortföreträdarens och lokala rådgivares rekommendationer

1.8 Sätidpunkt	<ul style="list-style-type: none"> - Välj optimal sätidpunkt, Södra Götaland ca 15 september till ca 15 oktober förutsatt att det är goda förhållanden. Norra Götaland och Svealand 5–20 september. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tidig sådd ger visserligen ofta en god etablering på hösten, men kan också orsaka större problem och risker med bland annat ogräs och flera skadegörare så som: <ul style="list-style-type: none"> - svartpricksjuka, utvintringssvampar, rotdödare, brunrost - vetedvärgsjuka, rödsotvirus - fritfluga. - Sen sådd ökar risken för gulrost och mjöldagg 	Att förebygga växtskyddsproblem (Jordbruksverket)
1.9 Växt-näring	<ul style="list-style-type: none"> - Behovsanpassa kvävetillförseln. - Ha en aktuell markkarta. - Dela kvävetillförseln på två eller flera givor. - Anpassa den totala kvävegivan efter förväntad skörd och tidigare erfarenheter. - Använd hjälpmedel som t.ex. kväve-sensorer och nollrutor. - Tillför makro och mikronäringsämnen efter behov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Balanserad kvävegödning är viktigt för att undvika liggsäd. - Stor del av kvävegivan tidigt under säsongen genererar ett kraftigare bestånd, medan senare givor främst påverkar proteinhalten i kärnan. - Bristsymptom på olika näringsämnen (speciellt mikronäringsämnen) kan förväxlas med sjukdomssymtom. 	Rekommendationer för gödning och kalkning (Jordbruksverket)
1.10 Gynna nyttoinsekter	<ul style="list-style-type: none"> - Håll kantzoner sprutfria. - Så in pollen- och nektarproducerande örter i kantzonen i blandning med konkurrenssvaga gräs. - Spara sålg och andra växter som blommar tidigt på våren. - Anlägg skalbaggsåsar. - Bevara kulturelement i odlingslandskapet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kantzoner ger föda och skydd åt naturliga fiender och pollinerande insekter och lockar dem till fältet. - För pollinerande insekter och många naturliga fiender till skadeinsekter är tillgång till pollen på våren och hösten viktig. - Öppna diken, markvägar, stenmurar och rösen, häckar, alléer och solitärträd ökar möjligheterna för övervintring nära fältet för naturliga fiender. - Där slättlandskapet saknar övervintringsplatser kan skalbaggsåsar gynna naturliga fiender. 	Nyhetsbrev Hävdat, Gynna mångfalden på kantzoner, webb Biologisk mångfald i åkerlandskapet, app Nyttodjur (Jordbruksverket)
1.11 Skona nyttoinsekter	<ul style="list-style-type: none"> - Följ bekämpningströsklar och rekommenderade bekämpningstidpunkter. - Se upp med vindavdrift vid sprutning. - Använd selektiva preparat som skonar nyttodjur. - Spruta inte om pollinerande insekter finns i fälten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyttoinsekter är mycket känsliga. De söker ofta skydd i åkerkant och åkerholmar. - Pyretroider har en bred negativ effekt på alla insekter och spindeldjur. Andra preparat kan skona t.ex. nyckelpigor, spindlar, bin och humlor. - Pollinerande insekter finns i fält främst då det finns blommande gröda eller blommande ogräs. - Pollinerande insekter är aktiva i fält främst under dagtid. 	Preparat, farliga för pollinerande insekter (Jordbruksverket), Hjälpredan (Säkert Växtskydd)

2. BEVAKA

	Att göra	Hur? Varför?	Läs mer
2.1 Ogräs	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollera ogräsförekomsten systematiskt i hela fältet. - Identifiera arter. - Ha särskild uppmärksamhet på besvärliga ogräs som t.ex. hönshirs och renkavle. - Håll extra uppsikt utmed vägar, vid fältinfaller och områden med svag gröda. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ogräsarterna groer vid olika tidpunkter. - För maximal effekt ska åtgärden sättas in vid rätt tidpunkt i förhållande till ogräsets storlek. - Ogräsförekomsten varierar mycket inom ett fält. - Att sätta in rätt åtgärder kräver kunskap om vilka arter som förekommer. - Det är viktigt att hitta förekomster i tidigt skede, speciellt av ogräsarter som inte finns på fältet sedan tidigare. - Ogräs kan spridas med maskiner och redskap. 	Ogräs på odlad mark, Ogräsbrev, app och webb Ogräs-databasen (Jordbruksverket), Ogräsrådgivaren (SLU)
2.2 Skadegörare	<ul style="list-style-type: none"> - Bevaka systematiskt fälten. - Kontrollera på flera ställen i fälten. - Följ aktuell information om sjukdomar och skadegörare i området. - Gör en säker diagnos och artbestämning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Olika skadegörare är aktuella under olika tider på säsongen. - Angrepp av skadegörare kan variera inom fält t.ex. beroende på jordart skillnader och beståndstäthet. Gå t.ex. längs en diagonal linje över fältet och kontrollera plantor på ett flertal ställen. - Flera sjukdomar kan förväxlas med fysiologiska fläckar, växtnäringssvårigheter eller sprutskador. - I fälten rör sig också många nyttoinsekter. 	Skadegörare i jordbruksgrödor, webb Aktuellt från växtskyddscentralerna, app VäxtskyddsInfo (Jordbruksverket)

3. BEHOVSANPASSA

	Att göra	Hur? Varför?	Läs mer
3.1 Val av åtgärd Ogräs	<ul style="list-style-type: none"> - Välj preparat eller metod utifrån de arter som har störst betydelse. - Höstbehandla vid problem med gräsogräs och stor förekomst av örtogräs. Komplettera med en vårbehandling vid behov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gräsogräs är i huvudsak höstgroende och bekämpas lättast på hösten. - En stor andel höstsådda grödor leder oftast till ökade problem med gräsogräs och höstgroende örtogräs. Spillsäd av annan höststråsådd kan ge oönskad inblandning. 	Dosnyckel, Kemisk ogräsbekämpning, app och webb Ogräs-databasen (Jordbruksverket)
3.2 Val av åtgärd Skadegörare	<ul style="list-style-type: none"> - Beakta växtföljdens betydelse. - Följ bekämpningströsklar och riktvärden för bekämpning där det finns. - Ta del av prognoser. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skörderester och ogräsförekomst kan bibehålla sjukdomar och skadeinsekter. - Bekämpningsbehovet bedöms genom att använda gällande bekämpningströsklar, då sådana finns. - Om tröskeln uppnås väljs en effektiv produkt. - Växtskyddspreparat används optimalt om doseringen anpassas och används vid rätt tidpunkt under gynnsamma betingelser. 	Bekämpningsrekommendationer, Regionala växtskydds-brev (Jordbruksverket)
3.3 Icke-kemiska metoder	<ul style="list-style-type: none"> - I vissa fall kan kombinationer av mekanisk och kemisk bekämpning tillämpas mot ettåriga örtogräs. - Biologisk betning eller termisk behandling kan sanera utsäde i vissa fall. - Blindharva mot tidigt groende ogräs. 	<ul style="list-style-type: none"> - En förutsättning för en lyckad ogräsharvning är en jämn och likartad såbbädd, där höstvetet sås på samma djup, samt uppehållsväder efter behandling. - Blindharvning rekommenderas inte på styva lerjordar. - Biologisk betning med Cerall har viss effekt mot fusariumsvampar och mot brunfläcksjuka. - Termisk behandling (endast industriell anläggning) har bra effekt mot många sjukdomar, dock ej dvärgstinksot. Tidsåtgången gör att termisk behandling endast är tillgängligt på överlagrat utsäde. 	Ekologisk odling av spannmål, Mekanisk ogräsbekämpning, Ogräsharvning (Jordbruksverket)

3.4 Kemiska bekämpningsmedel	<ul style="list-style-type: none"> - Välj att bekämpa ogräshärdar i stället för att behandla hela fält. - Behovsanpassa dosen för svampsjukdomar, skadeinsekter och ogräs. - Arbeta förebyggande för att undvika liggsäd, se tillväxtreglering, 3.6. - Försäkra dig om att rätt dos preparat hamnar på rätt plats. - Gör regelbundet egen teknisk översyn av sprutan. 	<ul style="list-style-type: none"> - En del ogräs förekommer fläckvis i fält. - Angrepp av skadegörare kan variera beroende på t.ex. beståndets frodighet. - Om behov av svampbekämpning konstaterats kan lägre dos ofta användas vid begynnande angrepp, lågt smittotryck och mindre mottagliga sorter. - Använd dosnyckel vid ogräsbekämpning på våren. - Behovet av tillväxtregleringsmedel minskar om förebyggande åtgärder vidtas. - Håll sprututrustning i god kondition och kalibrerad. - Använd sektionsavstängningar och gps-styrning. 	Dosnyckel, Kemisk ogräsbekämpning, Bekämpningsrekommendationer, appar Ogräs, VäxtskyddsInfo, (Jordbruksverket), Webb Egen teknisk översyn av utrustning (Säkert Växtskydd)
3.5 Resistensrisk	<p>För att motverka resistens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tillämpa förebyggande åtgärder (se ovan). - Bekämpa endast vid behov. - Använd produkten optimalt. - Bedöm effekten. - Använd preparat med flera verkningsmekanismer alternativt växla eller blanda preparat med olika verkningsmekanismer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bekämpningsbehovet bedöms genom att använda gällande bekämpningströsklar, då sådana finns. - Om tröskeln uppnås väljs en effektiv produkt. - Produkten används optimalt om doseringen anpassas och används vid rätt tidpunkt under gynnsamma betingelser. - Effekt som är sämre än förväntat kan tyda på resistens. - Olika verkningsmekanismer förhindrar att enstaka resistensegenskaper selekteras fram i en skadegörarpopulation. 	Bekämpningsrekommendationer (Jordbruksverket), Resistens (Svenskt Växtskydd), Faktablad Växtskydd 33 (SLU)
3.6 Tillväxtreglering	<p>Behovsanpassa all användning av tillväxtregulatorer och lägg upp en strategi för hur liggsäd kan undvikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beakta stråstyrka vid sortval. - Anpassa utsädesmängden efter såtidpunkt och jordart. - Undvik överlappning som ger dubbelgödsling. - Ha en kvävestrategi med delade givor. - Anpassa den totala kvävegivan efter förväntad skörd och kvalitetsmål. - Använd hjälpmedel vid bestämning av kvävebehovet. - Om preparat för tillväxtreglering anses behövas trots förebyggande åtgärder, kontrollera också att det tilläts i kontraktet i gröda som odlas för avsalu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Använd lathund för riskvärdering för liggsäd. - Risken för liggsäd ökar med stigande kvävetillgång och med för täta bestånd. - Liggsäd är vanligare på fält som stallgödsas ofta, på jordar med hög mullhalt samt där spannmål står mogen länge före tröskning. - Vid liggsäd riskeras skördebortfall, dels på grund av sämre inlagring i kärnan, dels på grund av att en del ax inte går att få med vid tröskningen. - Liggsäd riskerar även att försämra kvaliteten, bl. a. lägre falltal. - Vid liggsäd ökar risken för svampangrepp t.ex. axfusarios som kan orsaka toxinbildning, t.ex. DON. - Avsättningsmöjligheten för tillväxtreglerad vara har begränsningar. 	Bekämpningsrekommendationer – svampar och insekter, Rekommendationer för gödsling och kalkning, (Jordbruksverket)

4. FÖLJ UPP

	Att göra	Hur? Varför?	Läs mer
4.1	<ul style="list-style-type: none"> - Anlägg minst en obehandlad ruta (nollruta) i varje fält. - Följ upp och undersök effekterna av växtskyddsåtgärder som gjorts i fältet. - Följ utvecklingen av effekter och lönsamhet av bekämpningsåtgärder. 	<ul style="list-style-type: none"> - Spruta inte växtskyddsmedel i rutan. - Anpassa nollrutans mått till de redskap som används. - Dokumentera dina erfarenheter. - I svenska officiella försöksodlingar värderas årligen växtskyddspreparat m.m. 	webb Sverigeförsöken

5. OGRÄS OCH SKADEGÖRARE SOM ÄR AV BETYDELSE

	Att göra	Hur? Varför?	Läs mer
5.1 Ogräs			
5.1.1 Renkavle	<ul style="list-style-type: none"> - Välj en varierad växtföljd med stor andel konkurrenskraftiga vårgrödor. - Anpassa jordbearbetning och lämna fält med drösd renkavle obearbetade. - Välj sort och utsädesmängd med målet att få ett konkurrenskraftigt bestånd. - Tillämpa falsk såbädd och fördröjd sådd. - Beakta resistensrisken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Renkavle, som är höstgroende, gynnas av ensidig växtföljd med höstsäd. - Renkavlefrön går in i gröningsvila när de täcks med jord. Direktsådd minskar mängden renkavle. - Resistens mot bekämpningsmedel förekommer och bekämpningsstrategin bör fördröja resistensutveckling, se 3.6. - Där resistens förekommer är det viktigt att kombinera kemisk bekämpning och förebyggande åtgärder. 	Ogräsbrev, webb och app Ogräsdatabasen, Kemisk ogräsbekämpning (Jordbruksverket)
5.1.2 Åkerven	<ul style="list-style-type: none"> - Välj en varierad växtföljd med stor andel konkurrenskraftiga vårgrödor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Begynnande resistens finns mot sulfonyleureor. 	Se ovan
5.1.3 Sandlosta	<ul style="list-style-type: none"> - Välj en varierad växtföljd med stor andel konkurrenskraftiga vårgrödor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sandlosta är ett ogräs som sprids från fältkanterna. - Ogräset gynnas av mycket höstsäd i växtföljden och plöjningsfri odling. 	Se ovan
5.1.4 Vitgröe	<ul style="list-style-type: none"> - Välj en varierad växtföljd med stor andel konkurrenskraftiga vårgrödor. - Bekämpa på hösten i höstgrödor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitgröe kan ställa till problem i potatis och bör bekämpas i stråsåden. - Mycket fin såbädd gynnar vitgröe. 	Se ovan
5.1.5 Örtogräs	<ul style="list-style-type: none"> - Eftersträva tillräckligt hög effekt. - Passa på att bekämpa örtogräs i stråsåden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omkring 85 % effekt mot ettåriga örtogräs räcker normalt i grödan. 	Se ovan
5.2 Skadegörare			
5.2.1 Sniglar	<ul style="list-style-type: none"> - Inventera snigelförekomsten redan i förfrukten, men även i den nysådda grödan. - Jordbearbetning reducerar antalet sniglar. - Eftersträva en finfördelad såbädd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Förekomsten av sniglar kan skilja mycket mellan fält och inom fält. Lerjordar är värst utsatta. - Mycket regn i maj, regnig höst och lucker jord med hålrum (grovt såbruk) och skörderester gynnar sniglarna. 	Snigel – en besvärlig skadegörare... (Jordbruksverket), Regionala växtskyddsbrev

5.2.2 Snömögel	<ul style="list-style-type: none"> - Undvik att odla vete efter stråsäd om det finns mycket skörderester på markytan. - Anpassa såtidpunkt och utsädesmängd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Störst risk för angrepp när vete odlas efter stråsäd, med mycket skörde rester i marken i kombination med ett långvarigt snötäcke på otjälad mark. Frodiga bestånd i riskområden gynnar snömögel. - Betning eller behandling med Thermoseed sanerar utsädesmitten. 	Faktablad växtskydd 34 (SLU)
5.2.3 Stråknäckare	<ul style="list-style-type: none"> - Undvik täta bestånd. - Undvik ensidig stråsädesodling. - Bruka ned infekterade skörderester noggrant. - Följ gällande bekämpningströsklar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Anpassa utsädesmängd och bekämpa ogräs för att undvika en frodig växtlighet på fältet. - Angreppen gynnas av mycket regn under vår och försommar. 	Faktablad växtskydd 17 (SLU), Regionala växtskyddsbrief
5.2.4 Svartpricksjuka	<ul style="list-style-type: none"> - Använd prognosmodell. Följ riktvärden för bekämpning. - Beakta risken för fungicidresistens. - Välj mindre känslig sort. 	<ul style="list-style-type: none"> - Svartpricksjuka har utvecklat resistens mot flera verkningsmekanismer och det är viktigt att fördröja problemen. - Behovsanpassa bekämpningen, följ riktvärden om nederbörd t.ex. Jordbruksverkets prognosmodell. - Bekämpa vid så få tillfällen som möjligt. Använd SDHI-medel endast en gång. - Använd effektiv dos. För hög dos ökar selektionstrycket och risken för resistens medan för låg dos kan leda till fler bekämpningar. 	Faktablad växtskydd 105 (SLU), E-tjänst Prognos och varning Prognosmodeller (Jordbruksverket), Regionala växtskyddsbrief
5.2.5 Vetetsbladfläcksjuka	<ul style="list-style-type: none"> - Bruka ned skörderester noggrant. - Riktvärde finns för bekämpning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Angrepp är vanligast i fält med vete som förfrukt och mycket skörderester i markytan. 	Faktablad växtskydd 90 (SLU)
5.2.6 Brunfläcksjuka	<ul style="list-style-type: none"> - Välj god växtföljd. - Använd friskt utsäde. 	<ul style="list-style-type: none"> - Betning har en sanerande effekt. - Bekämpas som svartpricksjuka. 	Faktablad växtskydd 12 (SLU)
5.2.7 Mjöldagg	<ul style="list-style-type: none"> - Välj motståndskraftig sort. - Undvik sen sådd. - Balansera kvävegivan. - Följ gällande bekämpningströsklar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Angreppen har störst betydelse på lätta jordar. - Mjöldaggangrepp blir allvarigare vid stora mängder lättillgängligt kväve. 	Faktablad växtskydd 10 (SLU)
5.2.8 Gulrost	<ul style="list-style-type: none"> - Välj motståndskraftig sort. - Undvik sen sådd. - Följ gällande bekämpningströsklar. - Bevaka fälten noga och följ sjukdomsutvecklingen i regionen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mycket allvarlig sjukdom med snabbt infektionsförlopp. - Var observant på att det finns olika raser av svampen och att nya raser snabbt kan uppstå. Därför kan en sort som är motståndskraftig ett år, angripas följande år. - Kontrollera fält från begynnande stråskjutning, DC 30, och framåt. 	Faktablad växtskydd 71 (SLU), Regionala växtskyddsbrief
5.2.9 Brunrost	<ul style="list-style-type: none"> - Välj motståndskraftig sort. - Bevaka fälten noga och följ sjukdomsutvecklingen i regionen via nyhetsbrev. - Undvik tidig sådd. - Följ gällande bekämpningströsklar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Olika sorters mottaglighet varierar mycket. - Sjukdomen kan ha ett snabbt förlopp. Svampen trivs vid lite högre temperaturer och dagg och kommer ofta lite senare än t.ex. gulrost. 	Faktablad växtskydd 62 (SLU), Regionala växtskyddsbrief
5.2.10 Stinksot och Dvärgstinksot	<ul style="list-style-type: none"> - Beta utsädet efter gällande rekommendationer. - Använd friskt utsäde eller utsäde som är betat eller behandlat. - Variera växtföljden. - Anpassa såddjup. - Undvik att tröska ax, som är smittade med dvärgstinksot. 	<ul style="list-style-type: none"> - Utsädesmitten av stinksot bekämpas genom betning eller termisk utsädesbehandling. - Dvärgstinksot infekterar som marksmitta och därför krävs särskilda betningsmedel. - Vanlig stinksot hämmas av grund sådd medan dvärgstinksot hämmas av djup sådd. - Sporer kan finnas i marken i 10 år. 	Faktablad växtskydd 96 (SLU), Bekämpningsrekommendationer (Jordbruksverket)
5.2.11 Bladlöss och Rödsotvirus	<ul style="list-style-type: none"> - Undvik tidig sådd. - Bekämpa spillplanter av föregående vall eller stråsädesgröda. - Följ gällande bekämpningströsklar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bladlössen förekommer som direktkadegörare: - oftast sädesbladlöss i höstvete. - Bladlöss, framförallt havrebladlöss, kan även sprida rödsotvirus på hösten. 	Faktablad växtskydd 13 och 69 (SLU), Rödsotvirus i höstsädd (Jordbruksverket)
5.2.12 Vetemygga	<ul style="list-style-type: none"> - Undvik att odla vete med vete som förfrukt om andelen vete är stor i växtföljden. - Följ gällande bekämpningströsklar. - Resistenta sorter finns mot röd vetemygga. 	<ul style="list-style-type: none"> - Risken för angrepp ökar om vete eller rågvete odlas som förfrukt samt om vete odlas regelbundet. - Även väderleken vid axgång har stor betydelse, blåsigt och ostadigt väder minskar risken för angrepp. - Vetemyggans kläckning gynnas av markfukt. 	Faktablad växtskydd 63 (SLU)
5.2.13 Axfusarios	<ul style="list-style-type: none"> - Undvik majs som förfrukt. - Bruka ned skörderester från vete, rågvete och havre noggrant. - Skörda i tid och torka snabbt ner spannmålen till lämplig vattenhalt. - Välj motståndskraftig sort. - Bedöm bekämpningsbehovet av axfusarios vid blomning. 	<ul style="list-style-type: none"> - EU har satt gränsvärden för DON och ZEA i spannmål till livsmedel, samt rekommenderade gränsvärden för spannmål till foder. - För att minska risken för angrepp av axfusarios och toxinbildning i spannmålen, följ de nationella rekommendationerna. 	Rekommendationer för att minimera fusariumtoxiner (Jordbruksverket)